

Margó

Az új felsőoktatási törvény hatása a továbbtanulásra

Iskolánk, a Deák Ferenc Gimnázium, Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola minden évben lehetőséget biztosít végzőseinek, hogy tájékozódjanak az egyetemek és főiskolák kínálatáról. Ösztönözzük diákjainkat, hogy vegyenek részt nyílt napokon, és meghívott előadókkal is segítjük, hogy megalapozott döntést hozzanak. Az idén különösen szükség volt erre, hiszen az új felsőoktatási törvény és az ehhez kapcsolódó keretszámok átszabták a tanulók terveit. A diákok az utolsó hetekben – fölmérve lehetőségeiket – módosították továbbtanulással kapcsolatos elképzeléseiket.

Utánajártunk annak, hogyan érintette a törvény megváltoztatása a végzősöket városunk középiskolájában. Az idén egy gimnáziumi és egy szakközépiskolai osztály fejezi be tanulmányait. A gimnazisták – 4 éve – jórészt olyan szándékkal jöttek hozzánk, hogy az érettségi után felsőoktatási intézményben tanulnak tovább. Sok diákot hátrányosan érintett a törvény módosítása, és meg kellett változtatniuk eredeti terveiket. Rövid közvélemény-kutatás során a következő vélemények rajzolódtak ki:

„A turizmus-vendéglátás szakon az összes hely költségtérítéses lett, így az kiesett terveimből.”

„A SOTE egészségügyi karára szerettem volna jelentkezni közegészségügyi ellenőrnek, de ezen a szakon teljesen megszűnt az állami finanszírozás, fizetős szakra pedig nem jelentkezhetek, mert az anyagi helyzetem nem teszi ezt lehetővé. Maradt számomra a szakmatanulás.”

„Olyan iskolába jelentkeztem, ahol lehetőségem van az ingyenes kollégiumra és ingyenes oktatásra. Még így is valószínű, hogy az iskola mellett dolgoznom kell, hogy valamiből élni is tudjak távol a szülői háztól.”

Mások számára még égetőbb szükség az, hogy munkába álljanak, pénzt keressenek. Ők így fogalmaznak: *„Egerbe jelentkeztem volna, de mivel a logisztika szakon lecsökkentették az államilag támogatott helyek számát, nem jelentkeztem, mert tanulmányaimat nem tudtuk volna finanszírozni. Ezért érettségi után dolgozni megyek, és levelezőn fogom elvégezni a logisztika szakot.”*

„Én önerőből finanszírozom a tanulmányaimat, így számomra szinte lehetetlen a legtöbb tandíj kifizetése. Számomra maradt a munka. A gimnázium elvégzése után valamelyik járszárokszállási gyárban fogok dolgozni.”

Sok szakközépiskolai tanuló elképzelései között már az ide jelentkezéskor is az állt célként, hogy az érettségi megszerzése után szakmát tanulnak majd. Így körülbelül az osztály felének a változások nem jelentenek problémát. Csalódásként élik meg a hirtelen változásokat azok a társaik, akik mindenképpen szerettek volna felsőoktatási intézménybe menni, de ezt pénzügyi lehetőségeik korlátozhatják. Elenyésző kisebbségbe tartoznak azok, akik továbbtanulásának az anyagiak nem szabnak határt: *„Nem befolyásolták a választásomat a költségek, mivel*

mindenképp tovább akarok tanulni, és a szüleim támogatnak benne. Kifizetik a költségeket, ha az állam úgy ítéli, hogy a támogatást nem érdemlem meg.”

A többség azonban kevésbé szerencsés: *„Január végén derült ki, hogy a szak, amire szerettem volna jelentkezni, csak önköltséges formában indul. Így másik szakot választottam, illetve a felsőfokú szakképzésbe is jelentkeztem.”*

„Számomra csak az államilag finanszírozott szakok jöhettek számításba. Ha ilyen lehetőség nem lenne, érettségi után munkahelyet keresnék, s talán pár év múlva vállalnám az önköltséges szakokat.”

„Bár létezik részletfizetési lehetőség, sajnos nekem még azt is nehéz lenne előteremteni. Az idén OKJ-s tanfolyamra jelentkeztem, a főiskolai tanulmányaimat pedig pár évvel elhalasztom.”

Vannak olyan vélemények is, amelyek meg nem születő továbbtanulási tervekről tanúskodnak: *„Ha államilag jobban támogatnának, akkor úgy készültem volna, hogy jelentkezhessek egy főiskolára. De mivel mindig is tudtam, hogy a továbbtanulás „drága mulatság”, nem is terveztem azt, hogy főiskolára vagy egyetemre menjek.”*

Kétséges, hogy az elhalasztott tervek realizálódnak-e pár év múlva, illetve lesz-e olyan munkahely, amely támogatja a dolgozó fiatalok továbbtanulását, újabb képzési szándékok megszületését.

Nem csupán a diákok fogalmazták meg a véleményüket a változásokkal kapcsolatban. Tanárként mi is csalódottak vagyunk, mert több olyan fiatal veszítenek el az egyetemek és főiskolák az anyagi szempontok miatt, akikről tudjuk, hogy képesek jól teljesíteni, motiválhatók, és megállták volna a helyüket a felsőoktatásban.

Bágyi Rita és M. Tóth Emma